

(noms d'arbre, fem. en ll.), però com que s'hi oposa no sols el gènere sinó l'ordre dels mots, insòlit en cat., és més versemblant que sigui alteració fonètica de *Cor-de-roure*, amb etim. pop. D'altra banda aquest fenomen, que és el gènere de tots els noms d'arbre en llatí antic i clàssic, ens fa sospitar que sigui una romanalla arcaica, del temps de les supersticions de fades o sants encarnats en un roure (les hamadriades dels grecs); veg. les notes que dediquem més avall a PINUS SANCTA > *Pinsenta*, ROBORE VETULA > *Riudabella*,¹⁰ -ovelles. Potser TORTA RÖBORE: ¿un roure torçut com el cos de l'hamadriade encarnada? I seria potser *Cor-de-roure* el que resultaria d'etim. pop.?]]

CORAL, *Mare de Déu del* ~

Santuari de l'alt Vallespir, entre Serrallonga i Prats de Molló (xxiv, 68).

DOC. ANT. *serra super Corale* a. 888; *Stri. de Coral* a. 1197; *S. Marie de Coral* a. 1267 (Alart, *Dicc.*).

ETIM. *Coral*, derivat de *cor*, sovint designant per excel·lència el cor o part coral d'un roure. En arànès s'ha arribat a usar *corau* amb el significat de 'roure', cf. *DECat* II, 915b32-51. C. A. Torras diu que la imatge va ser trobada en un roure buit per dins, si bé a Serrallonga pretenien a En Coromines que l'havien trobat dins d'un om.¹

¹ El diminutiu *Coralí* s'usa com prenom de noies, per *Maria del Coral* (tal com *Núria*, *Montserrat*, *Bellmunta*, *Meritxell* etc). Recordem el de l'heroïna de *La Punyalada* de Marian Vayreda.

CORATXÀ (i *Coratxa*)

Poble dels Ports, Tinença de Benifassà, al S. de la serra d'Encanader.³⁵

PRON. MOD.: *koraçá*, oït a Castell de Cabres i al Boixar per JCor. (31-xii-1934). Cf. *Los Coratxans*, camps del terme de Morella, relativament a prop de Coratxà (xxviii, 24.18).

DOC. ANT. *Coracha* a. 1634; *Coraxa* a. 1636 (xxvii, 146).

ETIM. Del dual àrab *quraçáni*, al·lusiu a les dues *coratxes* (mossarabisme provinent del llatí CORIACEA 'cuirassa') (cf. *DECH* II, 275a11-276a16), fortificacions⁴⁵ o muralles protectores, mig-subterrànies, que permetien baixar a proveir de queviures, sobretot aigua, als defensors d'una fortalesa mora amurallada. *Coratxà* tenia dos forts dalt dels turons bessons on s'alcen les cases del poblet, i encara s'hi veuen ruïnes dels castells; i fins de les dues *coratxes* que baixaven fins al riuet del peu (cf. *E. T. C.* II, 154; *DECat* II, 1094b15-29).

Altres testimonis d'aquest mot.

La Coratxa, lloc antic del terme de Lleida, documentat l'any 1159 en el *Cart. de Tavèrnoles*, 147 (12).⁵⁵ En variants catalanitzades:

La Cuirassa, nom del call dels jueus de Lleida (Lladonosa, *Ciutat de Lleida*, p. 94).

Mesquita de l'Alcorassa, a Lleida, que després fou l'església de Sant Vicenç (Lladonosa, *C. Lleida*, p. 75).⁶⁰

El CÒRB

Tossal de forma arrodonida del terme de Vilallonga (Ripollès) (recollit per JCor. el 5-vii-1970).

Vila del Corb, partida antiga de Balaguer (Noguera), documentada a principis del S. XIII (Sanahuja, *C. de Balaguer*, p. 189).

Torrent Corbo o de *Cal Corbo* (oït *kórpu* per JCor.), partida de Castellví de Rosanes (Baix Llobregat) (xii, 182.25.26).

Compostos del femení:

Serra de Rocacorba, massís (985 m. alt.) de la Serallada Transversal, al NO. del Gironès (xxxviii, 2.5).

Clots de Roca Corba, partida del terme de Tornafort (Pallars Sobirà) (xxxvii, 20.5).

Pena Corba, partida del terme de la Figuera de Falset (Priorat) (xii, 74.10).

Sant Julià de Vilacorba, agregat de l'ajuntament de Palmerola (Ripollès).

Avellana Corba, partida antiga de la Garrotxa, entre la Vall del Bac i Sant Pau de Segúries, documentada *Avellana curba* a. 1359 (*CoDoACA* xii, 94) 'Avellaner torçat (pel vent)'. També el nom ll.-vg. de l'*avellaner*, pendria la forma femenina ABELLANA seguint el gènere dels arbres en ll. clàssic (*pinus* f., *pirus* f.).

Comellacorba, partida del terme d'Enviny (Pallars Sobirà) (xxxvii, 6.10).

Vall Corba, partida antiga de Sant Julià d'Altaura (Garrotxa), documentada *Vallem de Corba* l'any 1137-1138 (D'Albon, *Temple*, p. 105).

Tots o la majoria dels següents poden ser sobrentesos per (*Vall*)*corba*.

La Corba, sengles partides de Fetges (xxiii, 143.9), Ripoll (xiii, 145) i

La Corba, camp d'Espui (xxxvii, 145.12) i Borén (xxxvii, 92.19).

La Corbeta, també a Borén (xxxvii, 92.19).

Mal(l)s des Còrbes de Rieus, cims a l'esquerra de l'alta vall del Valarties, entre l'estany de Rius i el pont del mateix nom, partida d'Arties-Escunyau (Vall d'Aran): per les marrades del carrerany que hi baixa.

ETIM. Del llatí CURVUS 'corb, encorbat' (cf. *DECat* II, 923a56-b47). J. F. C.

CÒRB

Sant Miquel del Corb, agregat de l'ajuntament de les Preses (Garrotxa). Oït *kórb* per Casac. (c. 1920) a Sant Privat d'En Bas i per JCor. en una masia de la Fageda d'en Jordà (8-v-1960).

El Còrb, partida del terme de Riudarenes (Selva), recollida per JCor. (20-ix-1970).

Còrb, partida del terme de Rabós d'Empordà (Alt Empordà) (xxii, 84.27).

Sengles *Roc* o *Roca del Corb* (oït *kórb* per JCor.), en els te. de Castellàs (xxxviii, 11.12), Bel (xxvii, 117.15), Bellestar de la Tinença (xxvii, 124.3) i Culla (Alt Maestrat) (xxix, 62.21).